

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Nederlandstalige school Lucerna College te ANDERLECHT

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Instellingsnummer	122382
Instelling	Vrije Nederlandstalige school Lucerna College
Directeur	Fevzi Yildirim
Adres	Industrielaan 31 - 1070 ANDERLECHT
Telefoon	02-520.95.50
Fax	02-520.55.70
E-mail	secretariaat@lucerna.be
Website	http://www.lucernacollege.be
Bestuur van de instelling	VZW Inrichtende Macht Lucerna
Adres	Industrielaan 31 - 1070 ANDERLECHT
CLB	Vrij CLB Pieter Breughel
Adres	Opzichterstraat 84 - 1080 SINT-JANS-MOLENBEEK
Dagen van het doorlichtingsbezoek	17-02-2014 tot en met 24-02-2014, 10-03-2014 tot en met 17-03-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	17-03-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	23-04-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Marc D'HOOP
Teamleden	Henk FORIERS, Roger VAN DEN BORRE, Walter VAN DEN BRANDT
Deskundige(n) behorend tot de administratie	NIHIL
Externe deskundige(n)	NIHIL

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Biologie, chemie en fysica in aso derde graad in de studierichtingen Economie- wetenschappen en Latijn-wetenschappen (leerplannen 2006/037, 2006/039 en 2006/048)	8
3.1.1.2 Engels in tso tweede graad in de studierichting Handel (leerplan 2012/024)	9
3.1.1.3 Engels en Frans in aso derde graad in de studierichting Economie-moderne talen (leerplannen 2006/044, 2004/038 en 2004/043)	11
3.1.1.4 Frans in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/002).....	13
3.1.1.5 Geschiedenis in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/007), in aso tweede graad in de studierichtingen Economie, Humane wetenschappen, Latijn en Wetenschappen (leerplan 2012/010) en in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Economie- wetenschappen, Humane wetenschappen en Latijn-wetenschappen (leerplan 2004/039)	14
3.1.1.6 Nederlands in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/003)	17
3.1.1.7 Wiskunde in aso tweede graad in de studierichtingen Economie, Humane wetenschappen, Latijn en Wetenschappen (leerplan 2005/044), in tso tweede graad in de studierichting Handel (leerplan 2007/038) en in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Economie-wetenschappen, Humane wetenschappen, Latijn-moderne talen en Latijn-wetenschappen (leerplan 2006/059).....	18
3.1.1.8 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	21
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid , veiligheid en hygiëne'?.....	22
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	22
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	23
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	24
4.1 Evaluatiepraktijk.....	24
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	26
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	28
6.1 Wat doet de school goed?.....	28
6.2 Wat kan de school verbeteren?	28
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	28
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	29
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....	29

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.

De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De Vrije Nederlandstalige School Lucerna College organiseert haar onderwijs op vier vestigingsplaatsen: Anderlecht, Antwerpen, Genk en Melle (Gent). In de eerste graad biedt de school de A-stroom met de basisopties Latijn en Moderne wetenschappen aan. In de tweede en derde graad biedt zij aso-studierichtingen en tso Handel aan. Hoewel het leerlingenaantal in de laatste drie schooljaren sterk toegenomen is (van 720 naar 936 leerlingen), lukt het de school niet om in elke vestigingsplaats alle studierichtingen van haar aanbod in elke graad of leerjaar te organiseren.

De meeste leerlingen hebben de Belgische nationaliteit, maar zijn bijna allemaal van vreemde, overwegend Turkse origine. Hun thuistaal is meestal niet het Nederlands. Een kleine helft heeft schoolse achterstand. De school is zich goed bewust van de beginsituatie van de leerlingen. Ze werkt intensief aan leerlingenbegeleiding en taalvaardigheidsontwikkeling, verbonden aan de GOK-werking en het talenbeleid. Op elke vestigingsplaats is er een breed uitgewerkte organisatiestructuur die leidt tot een geordend leef- en leerklimaat. De algemene tevredenheid van de leerlingen en de schoolbetrokkenheid van de ouders zijn voor de school eveneens belangrijke aandachtspunten.

Uit het onderzoek naar de kwaliteit van de leerplanrealisatie blijkt dat in de eerste graad en in het aso de leerlingen de onderwijsdoelen van de onderzochte vakken in de basisvorming en het specifiek gedeelte voldoende bereiken. Voor biologie, chemie en fysica in aso derde graad pool Wetenschappen is dit zelfs op een behoorlijk niveau. In de tweede graad tso Handel voldoet de leerplanrealisatie voor wiskunde, maar niet voor Engels. Hoewel Engels niet alleen deel uitmaakt van de basisvorming, maar van het specifiek gedeelte, is er onvoldoende inkleuring van de onderwijsdoelen in de specificiteit van de studierichting. De school streeft de vakoverschrijdende eindtermen op vak- en schoolniveau doelgericht en planmatig na. De verschillende projecten die mede in die context georganiseerd worden, dragen daadwerkelijk bij tot de brede vorming van de leerlingen.

De organisatie van woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gebeurt centraal en is op elke vestigingsplaats goed uitgebouwd. Via interne en externe controles is de school op de hoogte van de onveilige situaties en risico's. Zij werkt planmatig aan de beheersing en bijsturing ervan. Tegelijk zijn er op centraal niveau plannen en acties voor structurele oplossingen van infrastructurele problemen op de vestigingsplaatsen: renovatieplannen, het zoeken naar meer geschikte locaties en nieuwbouw.

Dat de school aan zo goed als alle onderzochte erkenningsvoorwaarden voldoet, is het gevolg van een doelgericht centraal beleid, een brede organisatiestructuur voor de uitvoering op centraal en lokaal niveau en de vele inspanningen van verantwoordelijken, vak- en werkgroepen. De organisatiestructuur staat ook voldoende garant voor bevorderende organisatorische en materiële randvoorwaarden. Op enkele vestigingsgebonden uitzonderingen na in de taalvakken, voldoen de materiële uitrusting en leermiddelen voor alle onderzochte vakken. De school stimuleert het gebruik van actuele en digitale leermiddelen en activerende werkvormen.

Kenmerkend voor het schoolbeleid zijn de systematische aansturing en opvolging van de beleidslijnen. Dat leidt tot grote gelijkgerichtheid van onderwijskundige, pedagogische en logistieke processen op de verschillende vestigingsplaatsen. Dat de meeste beleidslijnen en acties bepaald worden op grond van analyse van school- en leerlingengegevens, is positief. De school past kwaliteitszorg toe op de meeste onderdelen van de schoolwerking en op de resultaten die ze bij de leerlingen boekt. Het algemeen welbevinden van personeel, leerlingen en ouders is daarin ook een belangrijk gegeven.

Het belang van aansturing en opvolging komt ook tot uiting in de evaluatiepraktijk. De visietekst en aanvullende richtlijnen over het evaluatiesysteem en de leerplangerichtheid van de evaluatie vormen het kader voor de vakgroepen. Zij werken gemeenschappelijke examens uit met expliciete koppeling aan de leerplandoelen. Dit leidt over het algemeen tot een gelijkgerichte summatieve evaluatie die voldoende op de leerplandoelen afgestemd is. De expliciete koppeling aan de leerplandoelen staat weliswaar nog niet in alle vakken op punt. De strikte en vaak gescheiden benadering van kennis, inzicht en vaardigheden heeft voor gevolg dat leerplandoelen niet optimaal op het gewenste beheersings- of verwerkingsniveau geëvalueerd worden. Vakattitudes zijn meestal niet op een valide en transparante manier in de evaluatie opgenomen. Over de inhoudelijke invulling van het dagelijks werk zijn er weinig strikte afspraken, wat leidt tot leraarafhankelijke kwaliteitsverschillen op de verschillende vestigingsplaatsen. De aansluiting van de

evaluatie dagelijks werk bij de examens is voor verbetering vatbaar. Dit komt in verschillende vakken tot uiting in de studieresultaten van de leerlingen.

De school volgt de evaluatiepraktijk op, maar tegenvallende studieresultaten in sommige vakken worden niet altijd doeltreffend bijgestuurd. Dit is vaak het gevolg van onvoldoende grondige analyse in de vakgroepen. Oorzaken voor tekorten worden veeleer bij de leerlingen dan wel bij het eigen pedagogisch-didactisch handelen gezocht.

De rapportering over de studieresultaten verloopt nauwgezet. Er is daarover voldoende communicatie met de leerlingen en de ouders. Rapporten worden van de nodige commentaren voorzien; die zijn weliswaar niet altijd even informatief in de context van doelgerichte remediëring en studieadviezen. Voor de einddeliberaties kan de klassenraad terugvallen op gestoffeerde leerlingendossiers uit de rapportering en het leerlingvolgsysteem. B- en C-attesten worden gedetailleerd gemotiveerd.

Er is een duidelijke link tussen de evaluatiepraktijk en de leerbegeleiding. Op tegenvallende studieresultaten volgt altijd remediëring, die systematisch geregistreerd wordt. Er zijn op school- en op vakniveau heel wat acties in het teken van curatieve leerbegeleiding. Het rendement daarvan staat weliswaar niet altijd in verhouding tot de vele inspanningen. Dit is onder andere te verklaren door de niet altijd doelgerichte koppeling aan systematische preventieve leerbegeleiding. Die is niet in alle vakken voldoende uitgewerkt. In de taalvakken wordt die veelal gekoppeld aan de strategische vaardigheden. Kwaliteitsverschillen in de leerplanrealisatie en de onderwijskundige of pedagogische aanpak zijn vaak toe te schrijven aan personeelsverloop en een gebrek aan (ervarings)deskundigheid in sommige vakgroepen. Ondanks acties in het teken van de aanvangsbegeleiding en het welbevinden van het personeel slaagt de school er niet volledig in een stabiel en ervaren korps te werk te stellen. Een aanvullend probleem is het ontbreken van een duidelijk platform voor inspraak van het personeel in het schoolbeleid en in personeelsaangelegenheden. Er is geen orgaan dat de bevoegdheden inzake personeelsaangelegenheden ten aanzien van het schoolbestuur behartigt. Dit is een inbreuk op de regelgeving.

De doorlichting wijst uit dat in het Lucerna College aan alle erkenningsvoorwaarden voldaan is, met uitzondering van de leerplanrealisatie voor Engels in tso tweede graad Handel. Dit tekort moet bijgestuurd worden, maar heeft geen impact op het eindadvies, dat voor de hele school gunstig is. Gezien de algemeen aanwezige zorg voor kwaliteit, acht de onderwijsinspectie de school en de vakgroep in staat het tekort zelfstandig bij te sturen.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	Frans, geschiedenis, Nederlands	
Graad 1 Latijn	Frans, geschiedenis, Nederlands	
Graad 1 Moderne wetenschappen	Frans, geschiedenis, Nederlands	
Graad 2 ASO Economie	geschiedenis, wiskunde	
Graad 2 ASO Humane wetenschappen	geschiedenis, wiskunde	
Graad 2 ASO Latijn	geschiedenis, wiskunde	
Graad 2 ASO Wetenschappen	geschiedenis, wiskunde	
Graad 2 TSO Handel	Engels, wiskunde	Engels
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	Engels, Frans, geschiedenis, wiskunde	Engels, Frans
Graad 3 ASO Economie-wetenschappen	biologie, chemie, fysica, geschiedenis, wiskunde	biologie, chemie, fysica
Graad 3 ASO Humane wetenschappen	geschiedenis, wiskunde	
Graad 3 ASO Latijn-wetenschappen	biologie, chemie, fysica, geschiedenis, wiskunde	biologie, chemie, fysica

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Biologie, chemie en fysica in aso derde graad in de studierichtingen Economie-wetenschappen en Latijn-wetenschappen (leerplannen 2006/037, 2006/039 en 2006/048)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden goed tot zeer goed en met ruime aandacht voor onderzoeksvaardigheden gerealiseerd. De evaluatie is transparant en globaal voldoende valide.

Onderwijsaanbod	De vaststellingen hebben betrekking op de basisvorming en het specifiek gedeelte van bovenvermelde studierichtingen.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	De leerplandoelstellingen die betrekking hebben op de vakinhoudelijke eindtermen van de basisvorming en op de specifieke eindtermen voor de onderdelen 'Structuren', 'Interacties', 'Systemen', 'Tijd' en 'Genese en ontwikkeling' (de vakgebonden leerinhouden) worden degelijk en met gepaste diepgang gerealiseerd.
<i>Samenhang</i>	

De leerplandoelstellingen die op de gemeenschappelijke eindtermen 'Wetenschap en samenleving' en op de specifieke eindtermen 'Natuurwetenschap en maatschappij' betrekking hebben, krijgen slechts gedeeltelijk de invulling die de leerplannen vragen. In de leerlingendocumenten zijn er weinig sporen van te vinden. Zijdelings komen ze wel zinvol in de lessen aan bod, bij de betrokken leerstof.

De leerplandoelstellingen die betrekking hebben op de vakoverstijgende eindtermen 'Onderzoekend leren/leren onderzoeken' worden zeer goed gerealiseerd voor onderzoekend leren. Ook voor leren onderzoeken en de onderzoekscompetentie is dat overwegend het geval. De meeste eindwerken tonen aan dat de drie specifieke eindtermen voor de onderzoekscompetentie door de leerlingen bereikt worden (specifieke eindtermen 29, 30 en 31).

Voor een gelijkgerichte rapportering over de verplichte leerlingenpractica is het wenselijk dat men in elke vestigingsplaats met dezelfde verslagstructuur werkt. Bovendien is het belangrijk dat elke leerling een persoonlijk verslag maakt van elk practicum, wat momenteel niet het geval is. Elke leerling moet dat op een wetenschappelijk verantwoorde wijze kunnen (specifieke eindterm 31) omdat in het domein van de natuurwetenschappen een verslag meer betekent dan alleen maar het meedelen van wat men uitgevoerd heeft. Het verslag moet namelijk ook derden de mogelijkheid bieden de onderzoeksresultaten experimenteel te valideren.

Uitrusting	De school heeft op elke vestigingsplaats leerrijk aangeklede vaklokalen die uitgerust zijn met voldoende vereiste leermiddelen om demonstratieproeven en leerlingenpractica in de beste omstandigheden te laten plaatsvinden. Al deze lokalen beschikken eveneens over een beamer, computer(s) en een internetaansluiting. Nagenoeg alle lessen kunnen erin geroosterd worden.
<i>ICT</i>	
<i>Inzet uitrusting</i>	
<i>Leermiddelen</i>	

Leerbegeleiding De lessen verlopen in een gedisciplineerd, doch aangenaam en aanmoedigend
Preventief leerklimaat. Om de leerlingen bij de lesopbouw te betrekken, hanteren de
Curatief leraren gepaste werkvormen. Met denkvragen en vraagstukken wordt het
 probleemoplossend denken regelmatig geprikkeld. Het zelfontdekkend leren
 krijgt voldoende kansen dankzij de eindtermgerichte aandacht voor de
 onderzoeksvaardigheden.

Met vragen over de leerstof kunnen de leerlingen steeds bij hun leraren terecht,
 ook via het elektronisch platform. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om
 bijwerklessen te volgen op een vaste dag en meerdaagse studiekampen tijdens
 vakantieperiodes. Preventieve maatregelen gericht op de vakoverschrijdende
 eindtermen 'leren leren' en initiatieven om sterke leerlingen uit te dagen, zijn
 echter nog beperkt. De leerlingen worden wel aangemoedigd om deel te nemen
 aan de wetenschapsolympiades, EXPOsciences en de Wetenschapsbeurs.

Evaluatiepraktijk De evaluatie getuigt van een degelijk studiepeil, is transparant en voldoet voor de
Evenwicht drie vakken als beoordeling voor het bereiken van de leerplandoelstellingen. Van
Volledigheid enkele examenvragen zijn de resultaten slechts gedeeltelijk betrouwbaar, omdat
Beheersingsniveau het antwoord geraden of door eliminatie van de keuzemogelijkheden gevonden
Transparantie kan worden. Daardoor geeft een correct antwoord geen uitsluitend over het
 kennen en kunnen van de leerlingen. Bovendien kan men met deze soort
 vraagvormen (juist/fout, meerkeuzevragen) het denkproces van de leerlingen
 niet nagaan, wat nochtans de bedoeling is bij denkvragen en vraagstukken.

De leerlingenresultaten variëren van zwak tot goed. Op jaarbasis komen relatief
 weinig tekorten voor en waar er zijn, komen die doorgaans ook in andere vakken
 voor. Het valt wel op dat de resultaten voor de examens meestal veel zwakker
 zijn dan die voor dagelijks werk. Ook dit kan wijzen op onvoldoende aandacht op
 schoolniveau voor de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren'.

Deskundigheidsbevordering Vakvergaderingen vinden maandelijks plaats met de leraren van de vier
Overleg vestigingsplaatsen samen. Hierdoor slaagt men erin om op elke vestigingsplaats
Vorming met gemeenschappelijke jaarplannen, cursussen en leerboeken, ongeveer
 gelijkmatig en gelijkgericht te vorderen in het leerplan van elk vak. Ook de
 examens worden gezamenlijk opgesteld, zodat alle leerlingen op hetzelfde
 beheersingsniveau getoetst worden. Voor de realisatie van de
 onderzoekscompetentie vergadert men vakoverstijgend. Daarnaast bieden de
 vakvergaderingen de gelegenheid om praktijkervaringen uit te wisselen, gevolgde
 nascholingen te bespreken en de vakdidactiek te verfijnen.

3.1.1.2 Engels in tso tweede graad in de studierichting Handel (leerplan 2012/024)

Voldoet niet

De eindtermen en leerplandoelstellingen worden niet in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie is
 onvoldoende afgestemd op het leerplan.

Onderwijsaanbod De vakgroep is zich bewust van het belang van communicatief en
Volledigheid vaardigheidsgericht taalonderwijs en doet haar best om de algemene
Evenwicht doelstellingen en de leerplandoelstellingen te realiseren. Om het curriculum zo
Beheersingsniveau aantrekkelijk mogelijk te maken en de leerlingen ervoor te motiveren, wordt in
Samenhang het aanbod gekozen voor de behandeling van leerinhouden die aansluiten bij hun
 leefwereld. Er is een variatie van tekstsoorten, die echter niet volledig
 beantwoorden aan de leerplanvoorschriften en die in onvoldoende mate op
 structurerend en beoordelend niveau worden geëxploreerd. Bovendien wordt
 het curriculum, zowel wat de receptieve als wat de productieve vaardigheden

betreft, niet structureel ingekleurd naar de specificiteit van de studierichting. Aangezien de meeste leerlingen wegens hun socioculturele achtergrond weinig vertrouwd zijn met het Engels en de Angelsaksische cultuur, hebben zij het moeilijk om het te verwachten beheersingsniveau in de doeltaal te bereiken. Hun initiële beheersing van het lexicon en van grammaticale structuren is beperkt. Het aanbod wordt ook nog onvoldoende afgestemd op het effectieve gebruik van lexicon en grammatica als ondersteunende kennis bij de uitvoering van taaltaken, conform het functionaliteitsprincipe dat het leerplan voorschrijft.

Uitrusting
*ICT
 Inzet uitrusting
 Leermiddelen*

Er wordt algemeen voldaan aan de minimale materiële leerplanvereisten. Op de vestigingsplaats Brussel staat geen vast vaklokaal ter beschikking. Met de hand geschreven e-mailberichten voor een schrijfexamen roepen vragen op met betrekking tot het gebruik of de beschikbaarheid van ICT-middelen op die vestigingsplaats.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
 Volledigheid
 Beheersingsniveau
 Transparantie*

De vaardigheden krijgen samen een gewicht van 60 % tegenover 40 % voor kennis (grammatica en woordenschat). Die verhouding roept vragen op, omdat grammatica en woordenschat ook deel uitmaken van de beoordelingscriteria voor de vaardigheden. De gehanteerde criteria maken onvoldoende duidelijk wat het beheersingsniveau van de leerlingen is ten aanzien van te realiseren eindtermen en doelstellingen, respectievelijk na te streven attitudinale doelstellingen. Er wordt te weinig ingezet op gespreksvaardigheid. Criteria voor de beoordeling van gespreksvaardigheid worden niet geëxpliciteerd. Het gamma van voorgeschreven tekstsoorten wordt in de toetsing niet volledig bestreken. De toetsing wordt onvoldoende ingekleurd naar de specificiteit van de studierichting.

In het elektronisch puntenboek dat actueel op schoolniveau moet worden gebruikt, is er een onderverdeling tussen luisteren, spreken, lezen, schrijven en taalbeschouwing. Dat is niet bevorderlijk voor de integratie van de vaardigheden enerzijds en voor de integratie van vaardigheden en taalbeschouwing anderzijds.

Leerbegeleiding
*Preventief
 Curatief*

Bij wijze van preventieve begeleiding krijgen de leerlingen in het begin van het schooljaar tips om leerinhouden in te studeren en inzichtelijk te verwerken. Bij elke examenperiode krijgen zij duidelijke leerstofoverzichten. De OVUR-procedure wordt algemeen gebruikt (OVUR: oriënteren, verkennen, uitvoeren, reflecteren). Nieuwe leerstof wordt zo aanschouwelijk en zo gestructureerd mogelijk aan- en bijgebracht. Een variatie van werkvormen wordt aangewend. Elke week worden bijlessen georganiseerd om de leerlingen individueel te remediëren, onder meer aan de hand van extra oefeningen. Tijdens het weekend en in de vakantie organiseert de school taalkampen. Ook externe begeleiders worden ingeschakeld om sommige leerlingen bij te werken.

Deskundigheidsbevordering
*Overleg
 Vorming*

De vakgroep neemt professionaliseringsinitiatieven om zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de leernoden van de leerlingen. Er werd onder meer nascholing over evaluatie, meer specifiek over de evaluatie van grammaticale fouten in spreekvaardigheid, gevolgd.

De vakgroep beschikt over voldoende knowhow, dynamiek en zin voor kwaliteitszorg om met de steun van de schoolleiding op korte termijn de hiaten in het aanbod weg te werken en de evaluatie bij te sturen. Dat is de reden waarom dit tekort niet in het advies wordt opgenomen.

3.1.1.3 Engels en Frans in aso derde graad in de studierichting Economie-moderne talen (leerplannen 2006/044, 2004/038 en 2004/043)

Voldoet

De eindtermen, specifieke eindtermen en leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie is voldoende afgestemd op de eindtermen, specifieke eindtermen en leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De school maakt gebruik van de mogelijkheid de studierichting met moderne talen samen te zetten met studierichtingen niet-moderne talen voor de basisvorming conform de beginsituatie zoals geschetst in leerplannen 2006/044 en 2004/038.

De realisatie sluit aan bij de eindtermen, specifieke eindtermen en leerplandoelstellingen, zodat de vaardigheids- en competentieontwikkeling de aandacht krijgt die ze toekomt. Er wordt uitgegaan van teksten en leerinhouden die de leerlingen op een communicatieve en activerende wijze vertrouwd maken met respectievelijk de Angelsaksische en Franstalige cultuur. Vanuit vakgebonden invalshoeken worden bewust verbanden gelegd met vakoverschrijdende eindtermen. Het gamma van tekstsoorten dat het leerplan aanreikt, wordt in voldoende mate geëxploreerd, met leraarafhankelijk toch een overgewicht van literaire teksten. De taaltaken zijn gevarieerd en uitdagend. De ontwikkeling van de vaardigheden gaat gepaard met het gebruik van communicatiestrategieën. Kennis en vaardigheden worden vrij evenwichtig geïntegreerd in het onderwijsaanbod.

Positief is dat sommige taaltaken met betrekking tot spreek- en schrijfvaardigheid gesitueerd zijn op het beoordelende niveau. Algemeen wordt in het aanbod het structurerende niveau weinig geëxploreerd (zie ook Evaluatiepraktijk).

De specifieke eindtermen worden conform het leerplan voor het specifiek gedeelte en het decretale concept gerealiseerd. De realisatie van de specifieke eindtermen leidt in voldoende mate tot een verbreding van de communicatieve vaardigheden uit de basisvorming en een verdieping van de reflectie op taal en communicatie, taal en cultuur en taal als systeem.

De specifieke eindtermen die betrekking hebben op de onderzoekscompetentie (SET/OC) krijgen aandacht en worden in voldoende mate gerealiseerd. In het schooljaar 2012-2013 sloten sommige opdrachten voor Engels op de vestigingsplaats Genk niet echt aan bij DSET 17 ('een onderzoeksopdracht voorbereiden, uitvoeren en evalueren over een literair en/of linguïstisch vraagstuk'). Die onderzoeksopdrachten op zich waren uitdagend, maar hadden geschiedkundige en politicologische uitgangspunten, veeleer dan literaire of taalkundige.

De school opteert ervoor in het eerste leerjaar van de derde graad de onderzoeksopdracht voor de pool Moderne talen te laten uitvoeren en in het tweede leerjaar van de derde graad de onderzoeksopdracht voor de pool Economie. Gezien de verbondenheid van de SET/OC met de SET taal en communicatie, taal en cultuur en taal als systeem, is er meer kans op samenhang en diepgang, mocht de realisatie van de SET/OC net zoals de realisatie van de SET over het geheel van de graad worden gespreid.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

Er wordt voldaan aan de minimale materiële leerplanvereisten. De ICT-ondersteuning en het ICT-gebruik zijn op de vestigingsplaats Genk voor optimalisering vatbaar, zeker wat het vak Frans betreft. De nieuwbouw voor die vestigingsplaats biedt betere perspectieven, zowel wat accommodatie als wat materiële ondersteuning betreft. Op de vestigingsplaats Anderlecht ontbreekt voor sommige klassen een vast lokaal voor Engels, zodat moet worden uitgeweken naar lokalen die niet de identiteit van dat vak uitstralen.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatie, zowel in de vorm van dagelijks werk als in de vorm van examens, bestrijkt de verscheidene vaardigheidsdomeinen. Ze is algemeen voldoende indicatief voor het beheersingsniveau dat de leerlingen op het vlak van de vaardigheden bereiken.

'Kennis' wordt in de formatieve en summatieve toetsing nog geïsoleerd bevraagd, in tegenstelling tot wat het leerplan voorschrijft. Er zijn sporen van de grammatica-vertaalmethode voor Frans. Vertaaloefeningen worden gecorrigeerd volgens niet-valide evaluatiecriteria, aangezien sommige leerlingen toch de helft van de punten krijgen, hoewel ze niet erin slagen de globale betekenis van de Nederlandse zinnen over te brengen in de doeltaal.

De vaardigheden krijgen samen een gewicht van 60 % tegenover 40 % voor kennis (grammatica en woordenschat). Die verhouding roept vragen op, omdat grammatica en woordenschat ook deel uitmaken van de beoordelingscriteria voor de vaardigheden, zowel voor Engels als voor Frans. Zinsstructuren en tekststructuren krijgen in de beoordeling van de productieve vaardigheden voor Frans hetzelfde gewicht.

Voor de beoordeling van de beheersingsgraad ten aanzien van de specifieke eindtermen werden aparte evaluatiefiches uitgewerkt. Sedert vorig schooljaar wordt over de onderzoekscompetentie ook apart gerapporteerd, wat de leerlingen voor hun onderzoeksopdracht extra kan stimuleren en motiveren. De globale resultaten voor Engels en Frans voldoen en zijn meestal gelijklopend. Er zijn positieve uitschieters voor Frans op de vestigingsplaats Anderlecht.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De OVUR-procedure wordt algemeen toegepast, zowel bij de realisatie als in de evaluatie. De werkvormen zijn gevarieerd, maken differentiatie mogelijk en zijn afgestemd op de actieve betrokkenheid van alle leerlingen bij het lesgebeuren, zowel voor Engels als voor Frans. Dat resulteert in aangename lessen, waarin de positieve interactie tussen leraren en leerlingen en tussen leerlingen onderling opvallen.

De preventieve leerbegeleiding berust op leertips, op inzichtelijk, aanschouwelijk en gestructureerd leren. Inzicht in verbeterpunten met betrekking tot de vaardigheden wordt bevorderd door vormen van zelfevaluatie en wederzijdse evaluatie op leerlingenniveau.

De aandacht voor foutenanalyse en remediëring is nog voor een stuk gesitueerd op het vlak van de theoretische taalbeheersing (spelling, lexicon en spraakkunst). Remediëringen in de vorm van extra oefeningen worden onder meer aangeboden op het elektronisch leerplatform. De leerbegeleiding wordt daarnaast ook afgestemd op de competentieontwikkeling en de ontwikkeling van strategische vaardigheden, waartoe interactieve oefeningen zoals presentaties, onder meer in de context van de onderzoeksopdrachten, sterk bijdragen. Voor de ondersteuning van de leerlingen werden bundels met betrekking tot de onderzoeksopdracht uitgewerkt.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

Professionaliseringsinitiatieven werden genomen onder meer met betrekking tot evaluatie (opstellen van betrouwbare toetsvragen) en de onderzoekscompetentie. Het is een sterkte van de school dat de verworven knowhow systematisch wordt gemultipliceerd over de verscheidene vestigingsplaatsen. De externe en interne professionalisering en de mate waarin ze op aansturing van de algemene schoolleiding wordt geïmplementeerd, wijzen op een dynamische vakgroepwerking, die garant staat voor innoverend onderwijs en competentiegericht leren.

3.1.1.4 Frans in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/002)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De leerlingenevaluatie beantwoordt voldoende aan het leerplanconcept.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De betrokken leraren stellen alles in het werk om hun leerlingen het curriculum Frans conform de algemene doelstellingen en de leerplanvoorschriften bij te brengen. Heel wat leerlingen stromen uit het basisonderwijs in met een weinig gunstige beginsituatie, zodat nog veel moet worden ingezet op het bijbrengen van ondersteunende kennis voor de uitvoering van taaltaken. Een goede articulatie, kennis van de basiswoordenschat en het correcte gebruik van elementaire grammaticale regels zijn vaak nog geen verworvenheden bij de aanvang van het secundair onderwijs. Vooral de leerplandoelstellingen gesitueerd op het structurerende niveau vergen van deze leerlingen veel inzet en motivatie, zeker wat de productieve vaardigheden betreft. De leraren slagen erin alle vaardigheden in het leerproces aan bod te laten komen op een aanvaardbaar verwerkingsniveau. Ook de voorgeschreven tekstsoorten krijgen een plaats in het leerproces. De vaardigheidsontwikkeling en curriculumrealisatie gaan in sterke mate gepaard met het bijbrengen van leerstrategieën. Gezien de moeilijke beginsituatie wordt de kenniscomponent nog niet optimaal geïntegreerd in het vaardigheidsonderwijs. De vakgroep is zich daarvan bewust en is ertoe bereid verdere stappen te zetten om de kennisintegratie in het vaardigheidsonderwijs met een meer inductieve aanpak te optimaliseren.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Er wordt voldaan aan de minimale materiële vereisten. ICT wordt op elke vestigingsplaats voldoende geïntegreerd in de lessen.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is algemeen voldoende representatief en vaardigheidsgericht. De leerlingen worden frequent getoetst en krijgen voldoende kansen om tussentijdse succeservaringen op te doen. De vaardigheden krijgen samen een gewicht van 60 % tegenover 40 % voor kennis (grammatica en woordenschat). Die verhouding roept vragen op, omdat grammatica en woordenschat ook deel uitmaken van de beoordelingscriteria voor de vaardigheden. De vermelding van eindterm (ET) 35 bij 'Savoir' is misleidend, omdat het gaat om zuiver grammaticale vragen, waarbij het functionaliteitsprincipe niet wordt gevolgd en de transfer naar het persoonlijke taalgebruik van de leerling niet gebeurt. (ET 35: 'De leerlingen kunnen bij het uitvoeren van hun taaltaken de vereiste lexicale en grammaticale elementen functioneel inzetten.') Sommige leerlingen slagen erin meer punten te halen voor de vaardigheden dan voor de kenniscomponent. Aangezien de vaardigheden op de hoogste sport in de leerplanhiërarchie staan, roept ook dat vragen op met betrekking tot de beoordelingscriteria. In het elektronisch puntenboek dat actueel op schoolniveau moet worden gebruikt, is er een onderverdeling tussen luisteren, spreken, lezen, schrijven en taalbeschouwing. Dat is niet bevorderlijk voor de integratie van de vaardigheden enerzijds en voor de integratie van vaardigheden en taalbeschouwing anderzijds. De klassenresultaten voldoen meestal. In de zogenaamde taalklassen zijn de resultaten zwak tot onvoldoende.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Het leerproces van de leerlingen wordt algemeen degelijk ondersteund met gestructureerd en aanschouwelijk onderwijs en een goed klasmanagement. Wat het preventieve luik betreft, is er aandacht voor leren leren en leren plannen, ook bewust vanuit de invalshoek van de betrokken vakoverschrijdende eindtermen. Aangezien in een aantal opzichten overdreven belang wordt gehecht aan cognitie op zich, zijn sommige remediërende initiatieven nog te zeer gericht op kennisverwerving, veeleer dan op vaardigheidsontwikkeling, zodat ze te weinig effectief zijn.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

Er is binnen de vakgroep knowhow op het vlak van didactische aanpak en klasmanagement. De leden van de vakgroep hebben een gedegen vakkennis en vervullen in het mondelinge en schriftelijke taalgebruik hun voorbeeldfunctie. Zowel vakgebonden als algemeen pedagogische professionaliseringsinitiatieven werden genomen, onder meer over kwaliteitsvolle evaluatievragen, 'ludiek leren' en ICT-gebruik in de lessen. De nascholingen worden gemultipliceerd en vrij algemeen geïmplementeerd.

Wat het professioneel handelen met betrekking tot de vaardigheidsontwikkeling van de leerlingen betreft, is er een verbeterpunt op het vlak van graadoverschrijdende samenhang. Uit de agendacontrole van een paar aso-studierichtingen in de tweede graad blijkt dat in die planningsdocumenten de grammaticale invalshoek sterk primeert op de vaardigheidsontwikkeling. Dat gegeven draagt zeker niet bij tot de consequente verticale opbouw van het competentieleren.

3.1.1.5 Geschiedenis in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/007), in aso tweede graad in de studierichtingen Economie, Humane wetenschappen, Latijn en Wetenschappen (leerplan 2012/010) en in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Economie-wetenschappen, Humane wetenschappen en Latijn-wetenschappen (leerplan 2004/039)

Voldoet

De leerplandoelstellingen zitten voldoende herkenbaar vervat in de studie van de historische samenlevingen. De afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelstellingen voldoet nipt.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

In de eerste graad verloopt de initiatie in het historisch referentiekader volgens het leerplan. De opbouw en integratie van het referentiekader in de studie van de historische samenlevingen voldoen. Er is progressie merkbaar van eenvoudige situering in tijd, ruimte en socialiteit naar meer inzichtelijke duiding in tijd, ruimte en socialiteit. Die verloopt echter niet volgens een expliciete leerlijn.

In elk leerjaar bestuderen de leerlingen de betrokken historische periode aan de hand van de kenmerkende feiten, probleemvelden en ontwikkelingen zoals die in de leerplannen vermeld staan. De verschillende domeinen van de socialiteit komen voldoende geproportioneerd ter sprake. Positief is de planmatige vordering; zo goed als alle leerinhouden komen volgens plan aan bod. Het begrippenkader wordt geïntegreerd opgebouwd. Het beschrijvende en verklarende niveau van het historisch denken staat centraal in het onderwijs- en leerproces. Daarmee verwerven de leerlingen historische kennis en inzicht op een voldoende tot behoorlijk beheersingsniveau. Zeker vanaf het tweede leerjaar van de tweede graad ontwikkelen ze daarbij ook de nodige kritische zin. Het actualiseren of historiseren van feiten en probleemvelden gebeurt dan weer niet overal op een voldoende uitgesproken manier.

Het leermateriaal voor de leerlingen (leerboeken, leerlingencursussen, multimediapresentaties) is afgestemd op een doelgerichte wisselwerking tussen bronnenanalyse en synthese van de historische inhoud. In de uitvoering vertoont de kwaliteit van deze wisselwerking leraarafhankelijke verschillen. Enerzijds worden geregeld activerende werkvormen gebruikt die de leerlingen aanzetten tot toepassing van historische vaardigheden en synthesevaardigheden. Anderzijds worden bronnen en multimedia veeleer ingezet voor het aanschouwelijk maken van een overwegend centraal aangestuurd onderwijs- en leerproces.

Via geïntegreerde oefeningen en enkele verdiepende verwerkingsopdrachten (vanaf de tweede graad) maken de leerlingen voldoende kennis met de historische methode en toepassingen van historische kritiek. De progressie van het beheersingsniveau verloopt echter veeleer impliciet en niet volgens een uitgetekende leerlijn. In de eerste graad zijn de toepassingen beperkt tot enkele stereotiepe oefeningen in het leerboek op basis van analyseschema's. In de tweede en derde graad zijn er naast de geïntegreerde oefeningen enkele doelgerichte bronnenverwerkings- en presentatieopdrachten. Jammer hierbij is dat leraarafhankelijk niet alle opdrachten volledig uitgevoerd worden zoals ze initieel bedoeld zijn. In de toepassing van historische vaardigheden komt het luik heuristiek in de drie graden onvoldoende aan bod (bronnen opzoeken, identificeren, selecteren en historisch-kritisch analyseren).

Uitrusting
*ICT
 Inzet uitrusting
 Leermiddelen*

Op elke vestigingsplaats is het vaklokaal uitgerust met multimedia en de minimaal vereiste leermiddelen. Multimedia worden frequent ingezet voor aanschouwelijk onderwijs of voor doelgerichte bronnenanalyse; historische atlanten daarentegen worden niet optimaal gebruikt. Presentaties en aanvullend oefenmateriaal worden vaak voor de leerlingen ter beschikking gesteld op het elektronisch platform. In enkele klassen van de eerste graad volgen de leerlingen de les met een tablet. Enkele thema's zijn in de vorm van een e-book uitgewerkt. Het digitaal lesmateriaal is ondersteunend en motiverend en leidt tot een interactief onderwijs- en leerproces. Over het algemeen wordt te weinig gebruikgemaakt van de computerklassen voor zoek- en verwerkingsopdrachten en toepassingen van historische methode.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
 Volledigheid
 Beheersingsniveau
 Transparantie*

De invulling van de evaluatiepraktijk met dagelijks werk en examens sluit aan bij de richtlijnen op schoolniveau. Het dagelijks werk bestaat uit toetsen en taken. De afstemming van de evaluatie van het dagelijks werk op de leerplandoelen is onvoldoende evenwichtig. In elk leerjaar en op elke vestigingsplaats peilen de toetsen te eenzijdig naar de reproductie van kennis en inzicht. Historische vaardigheden worden in de toetsen onvoldoende geëvalueerd. Dit gebeurt bijna uitsluitend via enkele taken. In de eerste graad zijn die beperkt tot oefeningen van elementaire bronnenverwerking. Vanaf de tweede graad worden die aangevuld met enkele doelgerichte verwerkings-, beoordelings- en presentatieopdrachten, die weliswaar niet door alle leraren even doelgericht aangeboden worden. Toepassingen van heuristiek komen in de taken te weinig voor. Over het algemeen hebben historische vaardigheden onvoldoende gewicht in de evaluatie dagelijks werk.

De examens zijn in elk leerjaar voor alle vestigingsplaatsen identiek. Kennis, inzicht en vaardigheden worden volgens afgesproken puntenverhoudingen geëvalueerd. Het gewicht, toegekend aan inzicht en vaardigheden, neemt toe per graad. De vraagstelling is in elk leerjaar representatief voor de behandelde leerstof. Hoewel de verwijzing bij elke vraag naar de betrokken leerplandoelen

nog niet volledig correct is, ondersteunt en bevordert deze werkwijze de afstemming van de examens op de leerplandoelen. De kennis- en inzichtvragen mikken op een voldoende tot uitdagend beheersingsniveau. De vragen met betrekking tot historische vaardigheden houden verband met situeren in tijd en ruimte, kaarten- en bronnenanalyse. Het verwerkingsniveau van de bronnenanalyse voldoet, maar kan in de opeenvolgende graden nog strikter bewaakt worden. Het mondelinge examen in het tweede leerjaar van de derde graad peilt dan weer te eenzijdig naar historische kennis en inzicht. Historische vaardigheden zijn er onvoldoende in opgenomen.

De attitudebeoordeling is weinig transparant. Ze evalueert veeleer de algemene schoolattitudes dan wel de vakattitudes.

Met uitzondering van opvallende tekorten in enkele klassen van de eerste graad op sommige vestigingsplaatsen (optie talen en basisoptie Moderne wetenschappen), halen de meeste leerlingen voldoende tot goede studieresultaten. Ondanks het gebruik van correctiesleutels variëren de correctie en quoterings van de evaluatie leraarafhankelijk van strikt tot mild.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

Een geordend en motiverend klasmanagement, werkafspraken en leertips zijn duidelijk herkenbare onderdelen van de leerbegeleiding. Het leermateriaal voor de leerlingen ondersteunt hun leren. Bij oefeningen, taken en toetsen krijgen ze voldoende instructies over wat verwacht wordt en informatie over wat ze moeten kennen en kunnen. Er is veelvuldige feedback op de prestaties van de leerlingen. In geval van tegenvallende resultaten wordt altijd in remediëring voorzien via onder meer opvolging van de lesvoorbereidingen, bijlessen, extra opdrachten, enz. In geval van specifieke leerproblemen sluit de leerbegeleiding op vakniveau aan bij de begeleiding op schoolniveau.

In de context van de taalvaardigheidsproblemen van de leerlingen is er in de opeenvolgende leerjaren een ontwikkeling merkbaar van frequent gebruik van beeldbronnen naar meer en meer tekstbronnen. Leren volgens leerstrategieën komt niet systematisch maar wel enkele keren voor in oefeningen en opdrachten zelfstandig werk of groepswork (onder meer gebruik van analyseschema's, mindmapoefeningen, toepassing van het OVUR-principe). Niet alle leraren echter wenden deze leerstrategieën even doelgericht bij de leerlingen aan.

Deskundigheidsbevordering

Overleg

Vorming

Enerzijds zijn de aansturing en opvolging van de vakgroepwerking en de frequente vakvergaderingen bevorderend voor de opbouw van kwaliteit en gelijkgerichtheid in de leerplanrealisatie en evaluatiepraktijk. De vakgroep heeft zo al heel wat initiatieven genomen en doelgericht leer- en evaluatiemateriaal ontwikkeld. Beginnende leraren kunnen op een ondersteunend werkkader terugvallen.

Anderzijds belemmeren de vele personeelsswissels de verankering en continuïteit van de ondernomen acties en realisaties. Vele afspraken moeten elk jaar hernomen worden, voor er verder op gebouwd kan worden. Hetzelfde geldt voor de implementatie en multiplicatie van gevolgde nascholing.

3.1.1.6 Nederlands in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/003)

Voldoet

De eindtermen en leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie is voldoende afgestemd op het leerplanconcept.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Vestigingsplaatsoverstijgend vertaalt de vakgroep het leerplan gelijkgericht in planningsdocumenten, waaruit de eindtermgerichtheid en het geproportioneerde aanbod van receptieve, productieve en ondersteunende vaardigheden blijken. De planning wordt ook gelijkgericht geïmplementeerd, vestigingsplaatsoverstijgend zelfs volgens een gelijklopend tijdpad. De ontwikkeling van vaardigheden en strategieën gaat gepaard met de bewuste reflectie op het taalgebruik en het taalsysteem. Hoewel de inductieve aanpak nog niet systematisch wordt toegepast, leren de leerlingen bij spreek- en schrijfoefeningen in voldoende mate taalbeschouwelijke kennis functioneel toepassen. De attitude, van verworven inzichten in het taalsysteem gebruik te maken in het talige handelen, wordt voldoende nagestreefd. Het gamma van tekstsoorten dat het leerplan aanreikt, wordt geëxploreerd, ook op het structurerende verwerkingsniveau. Inleving in fictionele teksten wordt tijdens de lessen bevorderd. Teksten en inhoudsluizen aan bij de leef- en gevoelswereld van de leerlingen en bevorderen hun culturele en interculturele gerichtheid.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Er wordt voldaan aan de minimale materiële leerplanvereisten. Woordenboeken en woordenlijsten zijn in voldoende mate beschikbaar. ICT wordt voldoende geïntegreerd in de lessen.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Aan het geproportioneerde aanbod beantwoordt een vrij evenwichtige evaluatie, zowel in de vorm van dagelijks werk als in de vorm van examens, waaruit het beheersingsniveau van de leerlingen ten aanzien van de vaardigheidsdoelstellingen voldoende blijkt. Naast de communicatieve vaardigheden worden ook het inzicht en de strategische vaardigheden getoetst. Reproductieve vragen, waarmee onder meer kennis van woordbetekenisstrategieën wordt getest en niet de toepassing ervan, komen weliswaar nog voor, maar hun aandeel is beperkt. Er is aandacht voor zelfevaluatie op leerlingenniveau. Onder meer naar aanleiding van reflectie op scores in vergelijking met scores die leerlingen zichzelf toekennen, worden hun zelfkritisch denken en hun zin voor kwaliteitszorg verscherpt. In het elektronisch puntenboek dat actueel op schoolniveau moet worden gebruikt, is er een onderverdeling tussen luisteren, spreken, lezen, schrijven en taalbeschouwing. Dat is niet bevorderlijk voor de integratie van de vaardigheden enerzijds en voor de integratie van vaardigheden en taalbeschouwing anderzijds. De resultaten en klassengemiddelden voldoen. Individuele tekorten sporen meestal met tekorten of minder goede resultaten voor andere vakken. De resultaten voor het vak hebben een bijzondere relevantie voor de school, aangezien zij de effectiviteit van haar talenbeleid daaraan afmeet.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De preventieve leerbegeleiding is nauw verbonden met de ontwikkeling van de strategische vaardigheden. De OVUR-procedure wordt systematisch toegepast, zowel bij de realisatie als in de evaluatie. Voor de bevordering van de spreekvaardigheid worden spreekstappenplannen gehanteerd. Schrijfvaardigheid wordt geoefend en getoetst met behulp van tekststructuren. Er is bewuste aandacht voor de vakoverschrijdende eindtermen leren leren. Bovendien zijn er aanzetten tot zelfsturend leren. Remediëringen gebeuren klassikaal en individueel op grond van foutenanalyses, waarbij duidelijke symbolen worden gebruikt om foutencategorieën te onderscheiden.

De leerbegeleiding voor Nederlands hangt sterk samen met het GOK-beleid en het talenbeleid van de school. Ze maakt ernstig werk van de inschatting van de beginsituatie van haar leerlingen aan de hand van genormeerde tests voor woordenschat en begrip lezen. Ze werkt strategische actieplannen uit om taal- en leerachterstanden zo efficiënt mogelijk weg te werken. De tests worden herhaald om na te gaan welke leerwinst de leerlingen hebben geboekt. In het teken van het talenbeleid en de bevordering van het Nederlands worden heel wat initiatieven genomen, waaronder de structurele extra lestijden Nederlands.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De multiplicatie en implementatie van verworven kennis en inzichten naar aanleiding van interne en externe professionalisering - onder meer over het leerplanconcept, het talenbeleid, gedifferentieerde werkvormen en vaardigheidstraining - zijn in deze dynamische vakgroep gegarandeerd. De overdracht en implementatie, die de schoolleiding op alle vestigingsplaatsen systematisch aanstuurt en opvolgt, ondersteunen de realisatie.

3.1.1.7 Wiskunde in aso tweede graad in de studierichtingen Economie, Humane wetenschappen, Latijn en Wetenschappen (leerplan 2005/044), in tso tweede graad in de studierichting Handel (leerplan 2007/038) en in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Economie-wetenschappen, Humane wetenschappen, Latijn-moderne talen en Latijn-wetenschappen (leerplan 2006/059)

Voldoet

De eindtermen en de leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De meeste leerplandoelstellingen komen op een evenwichtige wijze en met voldoende diepgang aan bod. De evaluatie gaat in voldoende mate na of de onderwijsdoelstellingen worden bereikt.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht

De vaststellingen hebben betrekking op de basisvorming van de bovenvermelde studierichtingen.

Beheersingsniveau
Samenhang

In aso tweede graad worden de meeste leerplandoelstellingen en eindtermen op een evenwichtige wijze en met meer dan voldoende diepgang behandeld. Een aantal doelen met betrekking tot statistiek en ruimtemeetkunde worden met onvoldoende diepgang aangeboden. Eindterm 50 wordt slechts gedeeltelijk behandeld. Voornamelijk het onderdeel 'interpreteren van diverse grafische voorstellingen van statistische gegevens' wordt weinig ingeoefend. Eindterm 43 (de inhoud van sommige ruimtelijke objecten benaderend berekenen door ze op te splitsen in of aan te vullen tot gekende lichamen) wordt niet behandeld. Tevens ontbreekt eindterm 44 (effecten van schaalverandering op inhoud en oppervlakte berekenen) in het aanbod.

In tso tweede graad worden alle leerplandoelstellingen en eindtermen behandeld. Ook hier wordt het interpreteren van statistische gegevens (eindtermen 28 en 29) onderbelicht.

In aso derde graad worden alle leerplandoelen op een evenwichtige wijze behandeld.

De leerplannen vormen de leidraad voor de jaarplannen, waardoor de vakgroep deze documenten kwaliteitsvol gebruikt om de leerplanrealisatie te bewaken. De leraren volgen echter niet altijd de afgesproken timing, waardoor soms grote verschillen bestaan tussen de vestigingsplaatsen. Het komt voor dat op de ene vestigingsplaats ruim vier keer meer onderwijstijd wordt besteed aan een bepaald onderwerp dan op een andere. De vakgroep gaat niet na in welke mate het aantal lesuren een invloed heeft op het beheersingsniveau van de leerstof.

De vakgroep verlegt het zwaartepunt van de verwerking van de leerstof snel naar taken thuis. In de les is er soms weinig oefentijd. De aanpak is klassikaal waarbij er niet wordt gedifferentieerd. De mate waarin de leerplandoelen zijn bereikt, de mate waarin de leerlingen de leerstof effectief begrijpen evenals de mate waarin de leerlingen bepaalde vaardigheden hebben verworven, wordt daardoor overschat. Gelet op de heterogene klasgroepen zou je een minimum aan binnenklasdifferentiatie verwachten.

Uitrusting <i>ICT Inzet uitrusting Leermiddelen</i>	De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren voldoet. De leerlingen maken voornamelijk gebruik van het grafisch rekentoestel. De vakgroep realiseert nipt de ICT-doelstellingen in het leerplan. De leraren benutten de digitale leeromgeving van de school als communicatiemiddel en om extra oefeningen ter beschikking te stellen. Er zijn wel sterke vestigingsplaatsgebonden verschillen. De meerwaarde van ICT wordt nog niet ten volle benut. Het grafisch rekentoestel wordt enkel gebruikt om rekenoefeningen te controleren of om berekeningen te versnellen.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht Volledigheid Beheersingsniveau Transparantie</i>	De examens en toetsen beantwoorden in voldoende mate aan de criteria van een goede evaluatie. De examenvragen zijn veelal verzorgd en helder. Het aantal examenopgaven is redelijk, al bevatten sommige examens repetitieve oefeningen. De evaluatie is transparant, onder meer door de gedetailleerde vermelding van de puntenverdeling. De vakgroep vermeldt tevens bij elke vraag de geëvalueerde leerplandoelen. Diverse opgaven bevragen echter niet de vermelde leerplandoelstelling maar zijn veeleer geënt op de leerinhouden.

De toetsen bevatten zowel rekenvaardigheden als de andere vakgebonden vaardigheden (tekenvaardigheden, denk- en redeneervaardigheden, probleemoplossende vaardigheden, wiskundige taalvaardigheden), maar de klemtoon ligt veelal op de rekenvragen. Hierdoor wordt de toetsing nodeloos verzwaard.

De vakgroep streeft een hoog (en soms abstract) beheersingsniveau na. De resultaten van de examens tonen aan dat een grote groep leerlingen het beoogde verwerkingsniveau niet behaalt. Een van de oorzaken hiervoor is het (soms) grote verschil in vraagstelling tussen de toetsen van het dagelijks werk en de examens.

De rapportcommentaren zijn niet steeds even informatief en geven geen inhoudelijk beeld van de remediëringssnoden en/of de leervorderingen van de leerling.

De vakgroep is nog op zoek naar een doeltreffende manier om vakattitudes in de evaluatie op te nemen. Op vakgroep- en schoolniveau werden hieromtrent nog geen afspraken gemaakt.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De lessen verlopen op een kalme en gestructureerde wijze. De communicatie met de leerlingen is stimulerend en gericht op zowel inzet als prestatie. Een positief en veilig leerklimaat met aandacht voor iedere leerling stimuleert de betrokkenheid van de leerlingen.

Er is op alle vestigingsplaatsen weinig aandacht voor preventieve leerbegeleiding. De vakgroep zet voornamelijk in op remediëring.

Het gebrek aan systematische preventieve leerbegeleiding in de les zorgt voor een zeer beperkt rendement van de diverse remediëringssinitiatieven, ondanks de grote inzet van zowel de leerlingen als de leraren. De vakgroep is zich hiervan niet altijd bewust en is niet efficiënt bezig met het verhogen van de systematiek en de doeltreffendheid van de lespraktijk. De oorzaak dient te worden gezocht in de diverse personeelsswissels, waardoor de leerbegeleiding niet op lange termijn kan worden gepland. De verantwoordelijkheid voor de vele tekorten wordt bij de leerlingen gelegd. Het eigen pedagogisch-didactisch handelen wordt in de praktijk niet of weinig bijgestuurd.

Bij de planning wordt te weinig tijd uitgetrokken voor het versterken van de basiskennis en de basisvaardigheden. De vakgroep gaat te snel over naar verdiepende kennis om een bepaald voorgesteld verwerkingsniveau na te streven. Basiskennis wordt bovendien veelal summier getoetst.

De vakgroep nam een uitstekende start met het uitwerken van verticale leerlijnen. Deze leerlijnen zijn echter verre van geïmplementeerd en de uitwerking wordt verhinderd door steeds wisselende titularissen.

Om de interesse en het enthousiasme bij de leerlingen te prikkelen neemt de school deel aan de verscheidene wiskundeolympiades en andere wedstrijden.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De vakgroep bewaakt sterk het niveau van het aanbod. Via diverse formele overlegmomenten worden veelal organisatorische items besproken. Ook de efficiëntie van de vakgroepwerking wordt belemmerd door de diverse personeelsswissels.

Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting heeft de vakgroep een beperkt aantal nascholingen gevolgd. De nascholingen hebben weinig impact op de lespraktijk en op de ontwikkelingsdynamiek van de vakgroep.

3.1.1.8 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid	De school ontwikkelde een visie op de VOET die spoort met haar pedagogisch project en die wordt geïmplementeerd aan de hand van een actieplan. De visie en de planning voldoen.
Doelgerichtheid	De bijdragen vanuit de vakken en schoolprojecten worden gecoördineerd en geregistreerd. De algemeen directeur, die optreedt als coördinator van de vakwerkgroepen, ziet erop toe dat de VOET structureel worden opgenomen in de jaarplanningen en aan bod komen bij de realisatie van de vakken. De adjunct-directeurs treden op als VOET-coördinatoren op hun vestigingsplaats. Zij volgen de VOET-werking op en gaan tijdens het schooljaar herhaaldelijk na of er geen hiaten zijn. Tijdens de klassenraden wordt gecommuniceerd over de stand van zaken.
Ondersteuning	De school zorgt voor een breed draagvlak van de VOET-werking door haar leraren en vakgroepen voor hun inspanningsverplichting te motiveren en ze daarbij te ondersteunen. Op klasniveau worden vooral de VOET leren leren, ICT (eerste graad) en technisch-technologische vorming (aso) nagestreefd. Op school- en vestigingsplaatsniveau worden voor het nastreven van de VOET projecten georganiseerd, waarvoor de verantwoordelijken draaiboeken uitschrijven. De projecten spelen in op de VOET-contexten of toepassingsgebieden, die verband houden zowel met de persoonlijkheidsontwikkeling van de leerlingen in het algemeen als met hun kritische en creatieve houding in de multiculturele, democratische samenleving in het bijzonder.
Doeltreffendheid	De evaluatie heeft betrekking op de meeste aspecten van de VOET-werking, gebeurt voldoende frequent en met de nodige systematiek. Bij de evaluatie worden in principe alle leraren, meer in het bijzonder de organisatoren van de projecten, en de leerlingen betrokken. Ze leidt op het coördinatie-niveau geregeld tot duidelijke conclusies en op grond daarvan tot bijstellingen. De opvolging van het nastreven van de VOET leren leren in samenhang met het preventieve luik van de leerbegeleiding op vakniveau is voor optimalisering vatbaar. De school neemt zich voor algemeen meer in te zetten op effectenmeting op het leerlingenniveau.
Ontwikkeling	Het schoolteam is op de hoogte gebracht van de geactualiseerde VOET. Externe en interne professionaliseringsinitiatieven worden genomen, met vestigingsplaatsgebonden aandachtspunten en accenten. Over de verworven expertise wordt gecommuniceerd, met aandacht voor het multiplicatie-effect.
Uitvoering Sociorelationele ontwikkeling	De meerderheid van de eindtermen wordt bij de meeste leerlingen en met voldoende diepgang nagestreefd. Een project zoals 'De dag van het welzijn', dat dit schooljaar werd georganiseerd, draagt doelgericht bij tot het nastreven van deze VOET. Ook vanuit vakgebonden curricula zijn er raakpunten met de VOET van deze context.

Socioculturele samenleving De meerderheid van de eindtermen wordt bij de meeste leerlingen en met voldoende diepgang nagestreefd. Met het project 'De dag van de cultuur' werd vorig schooljaar doelgericht ingespeeld op deze context. Daarnaast worden vanuit een aantal vakken bewust verbanden gelegd met de VOET van deze context.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na op de vier vestigingsplaatsen (Anderlecht, Antwerpen, Genk en Melle). Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles uitvoert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de omgeving waarin wordt onderwezen en men leerlingen begeleidt.

Uit haar werkwijze blijkt dat de school gebruikmaakt van de analyses van deskundigen en rekening houdt met de opmerkingen van het personeel. Opgemerkte tekorten zijn terug te vinden in de plannen die de beheersing ervan regelen (globaal preventieplan en jaaractieplannen). Er is sprake van een groeiende cultuur in de instelling waarbinnen iedereen zich aangesproken voelt om op zijn niveau een steentje bij te dragen aan de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

De vaststellingen in documenten van deskundigen stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkte. Tijdens het bezoek ter plaatse werd vastgesteld dat niet alle locaties volledig voldoen aan de voorwaarden van bewoonbaarheid (beperkte lichtsterkte in een aantal lokalen van de vestigingsplaats Anderlecht, te kleine oppervlakte voor de buitenspeelplaats op de vestigingsplaats Antwerpen), veiligheid (oneffenheden op de speelplaats en valgevaar bij de containerklassen op de vestigingsplaats Anderlecht) en gezondheid en hygiëne (slechts tien minuten lunchtijd voorzien voor de leerlingen, leerlingen die in les- en wetenschapslokalen moeten lunchen zonder dat de tafels en de vloer na de maaltijd gereinigd worden, onvoldoende meisjes toiletten op de vestigingsplaats Antwerpen, evenwel zonder wachtrijen). De meeste van deze tekorten zullen verdwijnen na uitbreidings- en renovatiewerken (vestigingsplaats Anderlecht) of wanneer een nieuwe vestigingsplaats in gebruik genomen wordt (Genk in september 2014 en Antwerpen, waarvoor een geschikte locatie gevonden werd). De overige tekorten werden genoteerd en zullen zo snel mogelijk aangepakt worden.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de school tekorten opspoorde en aanpakt, de realisatie van tussentijdse oplossingen en de aandacht voor proactieve acties (renovatie- en uitbreidingswerken, nieuwe vestigingsplaatsen), vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende opmerkingen weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 111 en 112)	ja
• de bijdrageregeling en afwijkingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiesysteem met inbegrip van de remediëringmaatregelen	ja
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex so, art. 111, §3)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 t.e.m. 110/27)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/4)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid Het beleid concretiseerde de diverse doelen van evaluatie (sturing van het leerproces, beoordeling en oriëntering) in een duidelijke en transparante visietekst. De visie is voldoende gekend en wordt gedragen door het personeel. Er bestaan richtlijnen over het opstellen van toetsen en examens, over de frequentie van de toetsen, het aandeel van het dagelijks werk in het puntentotaal en de leerplangerichtheid van de evaluatie. Het beleid evalueert de evaluatiepraktijk regelmatig en stuurt bij waar nodig.

De school neemt leer- en leefattitudes op in de evaluatie. Een objectief rapporteringsinstrument synthetiseert de gegevens die worden verzameld in het leerlingenvolgsysteem. Naast de evaluatiegegevens wordt ook de aangeboden remediëring bijgehouden. De meeste leraren inventariseren consciëntieus de remediëringsinitiatieven.

De evaluatie van vakattitudes verloopt dan weer vakgroepafhankelijk, waardoor het aandeel in de totaalscore niet voor elk vak duidelijk is. Vakattitudes worden veelal niet op een objectieve wijze gemeten en er wordt weinig transparant over gerapporteerd.

Ondersteuning Er zijn concrete schoolbrede afspraken in verband met evaluatie, maar de implementatie wordt overgelaten aan de professionaliteit van de vakgroepen en/of de individuele leraren. Hierdoor ontstaan vak- en leraarafhankelijke kwaliteitsverschillen. Gemeenschappelijke examens en verbeterersleutels leiden wel tot gelijkgerichtheid. Evaluatie is steeds een onderwerp van overleg op de frequente vakvergaderingen.

De school stimuleert de uitwerking van verticale leerlijnen. Deze leerlijnen zijn op dit ogenblik echter nog niet voor elke vakgroep operationeel en verscheidene vakgroepen zijn nog bezig met de uitwerking ervan. Voor de meeste vakken bestaan er geen procedures om de evaluatie en de preventieve leerbegeleiding systematisch aan elkaar te koppelen. Een aantal leraren neemt individuele initiatieven om de preventieve leerbegeleiding uit te werken, maar dit verloopt nog niet volgens een gestructureerd plan op schoolniveau. De vakgroepen zijn voornamelijk bezig met remediëringsinitiatieven. Het rendement van deze initiatieven staat voor een aantal vakken niet steeds in verhouding tot de inzet van mensen en middelen, aangezien de evaluatie veelal niet gericht is op het detecteren van de individuele noden van de leerling.

De communicatie met de leerlingen en hun ouders over de schoolse vorderingen verloopt op een gestructureerde manier via frequente rapporten, oudercontacten en diverse opendeurmomenten.

De veelvuldige rapporten zijn veelal voorzien van aanmoedigende commentaren. De meeste vakgroepen houden zich strikt aan de richtlijnen omtrent het formuleren van (vak)commentaar. Desondanks zijn niet alle rapportcommentaren even informatief. De adviezen missen overtuigingskracht, omdat een inhoudelijke analyse van de leerlingresultaten zelden wordt vermeld.

Doeltreffendheid Bij de deliberatie hanteert de school een gedifferentieerde weging in de verschillende graden. Terwijl in de eerste graad het dagelijks werk nog voor de helft meetelt in het puntentotaal, is het aandeel in de tweede graad 40 % en in de derde graad 30 %. De validiteit van de formatieve evaluatie (de taken en toetsen van het dagelijks werk) verschilt voor bepaalde vakken sterk van die van de examens. Daardoor geeft het eindresultaat niet altijd een correct beeld van het bereik van de leerplandoelstellingen bij de leerlingen.

Terwijl de examens gezamenlijk door de vakgroepleden worden opgesteld, wordt de evaluatie van het dagelijks werk overgelaten aan de individuele leraar. Hierdoor zijn er soms grote verschillen tussen de vestigingsplaatsen. Deze verschillen vertalen zich in een discrepantie tussen de cijfers voor het dagelijks werk en de examens. Op de examens worden de leerplandoelen die worden getoetst, vermeld. Diverse vragen zijn echter veeleer geënt op de leerinhoud dan op het aangegeven leerplandoel. Hierdoor krijgt het beleid niet steeds een realistisch beeld van de geëvalueerde leerplandoelen.

De directie maakt op vaste tijdstippen een analyse van de leerlingenresultaten. Deze analyse kan de aanleiding zijn voor een gesprek met een vakgroep of met individuele leraren. De concretisering van het door het beleid voorgestelde evaluatieformat verloopt niet bij elke vakgroep even kwaliteitsvol. Het beleid voorziet in een remediëringstraject bij tegenvallende resultaten. Dit traject richt zich op de remediëring van de leerlingen veeleer dan op het bijsturen van het eigen pedagogisch-didactisch handelen. De oorzaken voor teleurstellende studieresultaten worden vaak bij de leerlingen gelegd. Voor een aantal vakken zijn voornamelijk de examenresultaten zeer zwak. De school vindt hier nog geen adequaat antwoord op. De vele personeelsswissels van de laatste jaren zorgen in sommige vakken voor een weinig efficiënte aanpak van zowel de evaluatie als de preventieve leerbegeleiding. Op dit vlak is de expertise van de leraren beperkt.

De rapportering over de eindresultaten verloopt nauwgezet. Er is een correcte afhandeling van de processen-verbaal. De B- en C- attesten worden via de individuele synthesesdocumenten gedetailleerd gemotiveerd. Mede dankzij de tussentijdse rapportcommentaren en het goed gestoffeerde leerlingenvolgsysteem, kan de school veelal een goed onderbouwd dossier voorleggen.

Ontwikkeling Hoewel het beleid professionalisering stimuleert, is het aantal gevolgde nascholingen in verband met evaluatie beperkt. De ontwikkelingsdynamiek die weliswaar duidelijk aanwezig is op schoolniveau, is in sommige vakgroepen veeleer gering. Voor een aantal vakken werd de evaluatie op initiatief van de directie recentelijk bijgestuurd.

Tijdens de voorbije jaren werd een aantal nieuwe initiatieven genomen op het vlak van de rapporteringspraktijk. Recentelijk is het beleid gestart met een traject om de transparantie van de evaluatie te optimaliseren.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De school opteert voor een ruime omkadering voor de ontwikkeling en uitvoering van de beleidslijnen. Directiefuncties en bijbehorende taken zijn vastgelegd voor het centrale niveau en voor de uitvoering van het beleid in elke vestigingsplaats. Binnen dit kader waren er in de laatste jaren verschillende wissels, zonder dat daardoor weliswaar het leiderschap aan slagkracht heeft ingeboet.

Het directieteam wordt verder ondersteund door verantwoordelijken voor onderwijskundige, pedagogische en logistieke onderdelen van de schoolwerking. De school organiseert dit middenkader met uren die geen lesuren zijn, uren taak- en functiedifferentiatie, de puntenenveloppe, uren pedagogische en ICT-coördinatie en GOK-uren.

De school slaagt er via dit kader goed in de beleidslijnen die centraal bepaald worden, in elke vestigingsplaats te operationaliseren. De organisatiestructuur leidt tot een grote gelijkgerichtheid op alle vestigingsplaatsen.

Visieontwikkeling Het proces van visieontwikkeling, bepaling van krachtlijnen en operationalisering verloopt doelgericht. De school heeft haar pedagogisch project recentelijk geactualiseerd. Het steunt op vier pijlers: een constructieve relatie leerlingen-leerkrachten-ouders, de beleving van de universele waarden en normen, talentontplooiing en innovatie van leermiddelen en didactiek. De realisatie van het project is merkbaar in de leerlingenzorg en de begeleiding van de ouders, in de aansturing van de leerplanrealisatie en de brede vorming en in de stimulansen voor het gebruik van actuele en digitale leermiddelen.

Voor de beleidsvoering gaat de school veelal uit van krachtlijnen, die zij haalt uit modelteksten van begeleidingsdiensten. De concretisering gebeurt via beleids- en planningsdocumenten en draaiboeken, waarin de doelstellingen, de richtlijnen en de acties voor alle betrokkenen vermeld staan. Vak- en werkgroepen spelen een cruciale rol in de uitvoering van de beleidslijnen. De werking wordt planmatig aangestuurd en opgevolgd.

Besluitvorming De besluitvorming gebeurt hoofdzakelijk op het niveau van de directie. Er is feedback via de bespreking en de operationalisering van de beleidslijnen in het middenkader. Vaststellingen gebaseerd op zelfevaluatie en op de enquêtes welbevinden (leraren, leerlingen en ouders) leiden eveneens tot bijsturingsacties.

Wat de wettelijk bepaalde overleg- en onderhandelingsorganen betreft, is er op school enkel een schoolraad. De vergaderfrequentie en de inhoudelijke inbreng zijn beperkt tot het formele minimum. Er is geen lokaal onderhandelingscomité wegens geen kandidaten bij de laatste verkiezingen. Er is op school geen orgaan dat de bevoegdheden inzake personeelsaangelegenheden ten aanzien van het schoolbestuur behartigt. Dit is een inbreuk op de regelgeving (zie 'Decreet tot oprichting van onderhandelingscomités in het vrij gesubsidieerd onderwijs' (5 april 1995), hoofdstuk III, artikel 12 en afdeling 4, bevoegdheden). Er is evenmin een interne pedagogische raad of lerarenraad. Uit de enquêtes welbevinden blijkt nochtans een behoefte aan meer inspraak bij sommige leraren. Het ontbreken van een orgaan voor overleg tussen personeel en directie kan in verband gebracht worden met de kenmerken van het personeelsbestand: er is een relatief groot personeelsverloop en er zijn weinig leraren met veel

dienstanciënniteit.

De school hecht veel belang aan het welbevinden en de betrokkenheid van leerlingen en ouders in het schoolleven. Leerlingenraden kennen nochtans niet op elke vestigingsplaats het gewenste succes. Op elke vestigingsplaats is er wel een doorgedreven werking om de schoolbetrokkenheid van de ouders te verhogen.

Kwaliteitszorg De school besteedt veel aandacht aan zelfevaluatie. Zij heeft algemene uitgangspunten voor kwaliteitszorg uitgeschreven. Zij verzamelt en analyseert gegevens op een systematische manier voor de meeste onderdelen van de schoolwerking en met betrekking tot de resultaten die ze boekt (onder meer effecten taalvaardigheidsonderwijs, studieresultaten en attestering van de leerlingen, doorstroming hoger onderwijs). Via regelmatige enquêtes volgt zij het welbevinden van het personeel, de leerlingen en de ouders systematisch op. Op gegevensverzameling en analyse volgen altijd bijsturingsacties.

De school oefent niet alleen kwaliteitszorg uit op beleidsniveau, maar stuurt ook de vak- en werkgroepen aan om op het niveau van de uitvoering zelfevaluatie toe te passen en de kwaliteit te bewaken. Op vakniveau gebeurt dit niet altijd voldoende doeltreffend. In enkele vakken blijven de studieresultaten van de leerlingen tegenvallen. Een en ander heeft te maken met een onvoldoende grondige analyse. De oorzaken voor zwakke resultaten worden te vlug bij de leerlingen gezocht en te weinig bij de preventieve vakdidactische aanpak.

Een pijnpunt in de zorg voor kwaliteit is het personeelsbeheer, meer bepaald de personeelsplanning en het loopbaanperspectief voor de personeelsleden. Het relatief groot personeelsverloop is in enkele vakken een belemmering voor de opbouw en verankering van kwaliteit. De school slaagt er tot nog toe niet volledig in een stabiel en ervaren korps te werk te stellen. Zij heeft nochtans aandacht voor het welbevinden van de leraren. Zij heeft ook haar aanvangsbegeleiding op grond van zelfevaluatie bijgestuurd en hanteert een procedure van functionerings- en evaluatiegesprekken op basis van functiebeschrijvingen. Aan de andere kant stelt zij hoge eisen ten aanzien van inzetbaarheid en betrokkenheid.

Talenbeleid De school heeft een dynamische visie op het talenbeleid, dat kadert in het brede zorgbeleid, waarvan zij op een gestructureerde manier voor elke vestigingsplaats werk maakt. Op grond van het hoge percentage leerlingen met een homogeen anderstalige achtergrond - op het ogenblik van de doorlichting ruim 40 % - rekent de school de doelgerichte aanpak van het talenbeleid tot haar topprioriteiten. Een breed gedragen talenbeleid ziet zij als een belangrijke voorwaarde voor de curriculumrealisatie. De schoolleiding voorziet daarom in een sterke structurele ondersteuning van het talenbeleid in samenhang met het GOK-beleid.

Inbreuken op de regelgeving Het ontbreken van een onderhandelingsorgaan dat de bevoegdheden inzake personeelsaangelegenheden ten aanzien van het schoolbestuur behartigt (zie 'Decreet tot oprichting van onderhandelingscomités in het vrij gesubsidieerd onderwijs' (5 april 1995), hoofdstuk III, artikel 12 en afdeling 4, bevoegdheden).

Deliberatie In de school is er bij het onderzoek naar de erkenningsvoorwaarden slechts een tekort vastgesteld, namelijk de leerplanrealisatie voor Engels in tso tweede graad Handel. Het doorlichtingsteam is van oordeel dat de kwaliteitszorg in de vakgroep en de school voldoende garanties biedt om dit tekort zelfstandig bij te sturen. Het tekort wordt dan ook niet in het advies opgenomen.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor biologie, chemie en fysica in het aso derde graad pool Wetenschappen.
- Het planmatig nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen.
- De organisatie van de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De gelijkgerichtheid van de onderwijskundige en algemeen pedagogische processen op de verschillende vestigingsplaatsen.
- De curatieve leerbegeleiding.
- De zorg voor taalvaardigheidsontwikkeling van de leerlingen.
- De projecten in het teken van de brede vorming.
- De beschikbaarheid en het gebruik van actuele en digitale uitrusting en leermiddelen in de meeste vakken.

Wat betreft het algemeen beleid

- De organisatiestructuur van het schoolbeleid op centraal en lokaal niveau.
- De operationalisering van het pedagogisch project.
- De aansturing en opvolging van onderwijskundige, pedagogische en logistieke processen.
- De kwaliteitszorg en de aandacht voor het algemeen welbevinden.
- Het talenbeleid.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De preventieve leerbegeleiding in sommige vakken.
- De validiteit van de leerlingenevaluatie.
- De beoordeling van de vakattitudes.
- De opbouw van vakdeskundigheid in de vakgroepen in samenhang met de stabiliteit van de opdrachtenverdeling.

Wat betreft het algemeen beleid

- De participatieve besluitvorming.
- Het personeelsbeheer: personeelsplanning en loopbaanperspectief voor het personeel.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor Engels in tso tweede graad in de studierichting Handel (wordt niet opgevolgd).

Wat betreft de regelgeving

- Het naleven van de regelgeving met betrekking tot het onderhandelingscomité (wordt niet opgevolgd).

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor alle structuuronderdelen.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Marc D'HOOP de inspecteur-verslaggever	Fevzi Yildirim de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	